



בוגרים

להתרגש, לחוות, לגעת בהיסטוריה

פעילות בבית בן-גוריון בתל אביב למערכת החינוך



להתרגש, לחוות, לגעת בהיסטוריה

פעילות בבית בן-גוריון בתל אביב

בוגרים

בית בן-גוריון בתל אביב היה ביתם הפרטי של פולה ודוד בן-גוריון, שהיה ראש הממשלה ושר הביטחון הראשון של מדינת ישראל. בעבר, שימש הבית כמעונם הפרטי של הזוג בן-גוריון, מתחילת שנות ה-30 ועד להתיישבותם בשדה בוקר. בצוואתו, ציווה בן-גוריון את ביתו בתל אביב למדינת ישראל למען יהפוך "למוסד לקריאה, לעיון ומחקר".

מאז נפתח הבית לקהל ב-1974 מוצגים בו פריטים מקוריים המדגישים ציוני דרך בתקופה שקדמה להקמת המדינה ובשנים שלאחריה, המאירים פרקים בחזונו ובמורשתו של דוד בן-גוריון. כיום, משמש הבית כמוזיאון היסטורי, מרכז חינוכי ותרבותי וכזירת לימוד ייחודית לנושאים שעניינו את בן-גוריון ועולים מתוך ספרייתו העשירה.

מתוך האמונה כי ביתו הפרטי של בן-גוריון בתל אביב, הוא אינו רק בית, אלא סמל למנהיגותו של בן-גוריון, אנו מציעות להשתמש בו כדי להיכנס אל מאחורי הקלעים של חייו של מנהיג. מזמינות אתכם לשבת בספרייתו הפרטית ולתת לסיפור ההיסטורי שהתרחש בין כתלי הבית להיות מנוף לשיח ערכי-חינוכי, פתוח וכן על העבר, על ההווה ועל העתיד.



סיורים בבית בן-גוריון



1

סיור מודרך בבית בן-גוריון ★

#צינונות #מנהיגות #ממלכתיות #מרחב היסטורי חוויתי

בית בן-גוריון בתל אביב הוא ביתם של פולה ודוד בן-גוריון, ראש הממשלה ושר הביטחון הראשון, אותו הוריש בצוואתו למדינת ישראל.

בבית בן-גוריון נמצאת ספרייתו הפרטית של דוד בן-גוריון, המכילה כ-20,000 כרכים בתחומי ידע שונים. על פי צוואתו, פתוחה הספרייה לעיון הציבור.

במהלך הסיור ניחשף אל דמותו הפרטית של דוד בן-גוריון ואף ניכנס אל מאחורי הקלעים של הקמת המדינה. בסיור בביתו ההיסטורי של דוד בן גוריון נגלה מה ניתן ללמוד עליו ועל משפחתו באופן אישי, וכן על דמותו הציבורית כראש הממשלה הראשון במדינת ישראל.

קהל יעד: כל הגילים, צוותי חינוך | **משך סיור:** שעה

2

סיור פנסים בבית

#חוויתי #עבודת צוות #מאתגר #גיבוש

כשהאורות כבויים, וכולם הלכו הביתה, הסודות הכי גדולים של דוד בן-גוריון יוצאים ומתגלים. עם פנס ועיפרון נסתובב בבית, נענה על חידות ונגלה את עולמו הסודי של הבית. הסיור מותאם לקבוצות קטנות, ובמהלכו המשתתפים יסתובבו ברחבי הבית באופן עצמאי עם פנס, יקראו, יחקרו, יחפשו ויענו על חידות.

קהל יעד: כיתות ד'-ח', משפחות, בקבוצות קטנות עד 15 בקבוצה

משך סיור: שעה

3

חדר בריחה

#חוויתי #עבודת צוות #מנהיגות #מאתגר #מגבש

יום שישי, 14.05.1948... יש שמועות שמהו גדול עומד להתרחש...

הימור חזק שהולכים להכריז על הקמת מדינת ישראל - ואת זה אתם לא מתכוונים לפספס!

כדי לתפוס מקום בשורה הראשונה אתם מתגנבים לביתו של דוד בן-גוריון רק כדי לגלות שלא כאן יתקיים האירוע!

האם תצליחו לצאת מהבית בזמן?
האם בן-גוריון עומד להכריז על הקמת המדינה?
מתאים לכל המשפחה.

קהל יעד: לכל המשפחה,

צוותי חינוך, מנהלים

משך הפעילות: שעה

.....

4

סיורים ווירטואליים בביתו הפרטי של בן גוריון

#צינונות #מנהיגות #חוויתי #אינטראקטיבי

ביתו של אדם מהווה לרוב את המרחב הפרטי והאינטימי שיש לאדם לחיות בו את חייו האישיים, המשפחתיים והפרטיים. המציאות החדשה שאנו חיים בה כופה עלינו לא פעם לערבב בין חיינו האישיים לבין חיינו מחוץ לבית; את שיחות העבודה אנחנו מקיימים מחדר השינה, משתתפים בדיונים בזמן שאנחנו ישובים בסלון ולפעמים מנהלים יום עבודה שלם מהבית הפרטי שלנו. כמה הפרדה הייתה בין חיינו הפרטיים של דוד בן-גוריון לבין חיינו הציבוריים בביתם שלו? במהלך הסיור הווירטואלי, נחשף לדמותו ואורח חייו של דוד בן-גוריון וננסה להרכיב את דמותו הפרטית ואת דמותו הציבורית.

קהל יעד: בהתאמה | **משך סיור:** שעה



סיורי רחוב (מחוץ לבית בן-גוריון)



במהלך הסיור ייבחנו ההבדלים שבין שדרת קרן קיימת לישראל של אז לשדרה שאנו מכירים היום כשדרת בן-גוריון. כמו כן, המשתתפים ידונו ביכולת לשנות ולהשפיע על אופייה של החברה בה הם חיים לאור המפגש עם מנהיגים מקומיים.

קהל יעד: כל הגילים, השתלמויות מורים
משך סיור: שעה וחצי-שעתיים

3

ממלכתיות במבחן

#הכנה לצה"ל #מנהיגות #קבלת החלטות #חשיבה ביקורתית

הסיור יתחיל בביקור בבית בן-גוריון ויסתיים באנדרטת ספינת ה'אלטלנה' ויסקור את השלבים בהקמת צבא הגנה לישראל. במהלך הסיור בבית נבקר בחדר המוקדש כולו לצה"ל נחשוף את תפיסות הבסיס שדוד בן גוריון הניח להקמתו. במהלך הסיור נבקר באתרי המחתר, סליקי נשק ובסיסי הגנה, נספר את סיפור פירוק המחטרות שהובילו ליצירת צה"ל אך גם כמעט למלחמת אחים.

גם היום ממלכתיות הינה אבן יסוד במבנה הערכי של צה"ל, סוגיות אלו יאמתו ויעמתו את הרלוונטיות בין תפיסת הממלכתיות הבן-גוריונית לזו בימינו.

קהל יעד: תיכון, צה"ל
משך סיור: שעתיים



1

מרוץ - מנהיגים ללא הפסקה
#עבודת צוות #חוויית #תחרותי #מאתגר #מנהיגות

על פי הגדרתה המילונית מנהיגות היא יכולתו של אדם או קבוצת אנשים להוביל אחרים אל מטרה משותפת במינימום סמכות. כדי לבחון את המושג מנקודות מבט שונות נצא מביתו הפרטי של דוד בן-גוריון לניווט עירוני בין תחנות שונות בשכונה. במהלך הניווט יפגשו המשתתפים דמויות שונות שחיו בשכונה, או שהרחובות נקראים על שמן. מה הקשר בין מנהיגות לבין פועלן של הדמויות? מתי אדם הופך למשפיע על סביבתו? כיצד יכול אדם להיות בעל השפעה בתחום יחידי ועדיין להשפיע על קהלים רחבים? דרך הדמויות נבחן סוגים שונים של מנהיגות, מנהיגים ומה שביניהם.

קהל יעד: כל הגילים, צוותי חינוך, מנהלים | **משך הפעילות:** שעה וחצי

2

מנהיגות בשדרה
#מנהיגות #ממלכתיות #חלוציות #יסוד המדינה

"בתוך כל איש ואשה גנוזים כוחות אדירים ויש רק לדעת להגיע למקורם, לגלותם ולהפעילם" (דוד בן-גוריון, מהפכת הרוח, 1949)

אנשים מעצבים שינוי, מעצבים תקופה, מחוללים אירועים – הסיפור ההיסטורי של הקמת עיר עברית, דרך מפגש עם דמויות מהעבר שפעלו להחייאת התרבות העברית על שלל גווניה ועיצוב החברה הישראלית. במהלך הסיור ניפגש עם סיפורן של דמויות מהעבר שפעלו כל אחת בתחומה: חנה צ'יזיק, מאיר דיזנגוף, אליעזר בן-יהודה, לאה גולדברג ועוד.

1

חדר בריחה אינטראקטיבי - "להקים מדינה - הגשמת החלום הציוני" (יוצא לאוויר ב22.11.30) ★

#מנהיגות #קבלת החלטות #יסוד המדינה

חדר הבריחה יפגיש את הקהל עם הביורגריה הבן-גוריונית דרך החלטות אישיות ודילמות שקיבל בן-גוריון חלקן השפעות שהשפיעו על חייו וחלקם על חיינו. לאורך המשחק יתמודדו השחקנים עם דילמות ערכיות הנוגעות בעולמם הפנימי ומעוררות מחשבה על החשיבות של הגשמת חלומות.

קהל יעד: ז-י"ב, צוותי חינוך | **משך הפעילות:** חצי שעה

2

מכתבים לבן-גוריון ★ #אקטיביזם #מנהיגות #ממלכתיות #חזונית

בן-גוריון נהג לקבל מכתבים רבים מאנשים שונים מכל רחבי המדינה. לאורך כל שנות כהונתו כראש ממשלה, ואף לאחר פרישתו לנגב. כאשר ניגש בן-גוריון לענות על המכתבים שקיבל, נהג לומר "לילדים אני עונה תחילה", וכך היה. מדוע בחר לענות לילדים ונוער ראשונים? בסדנה יחשפו המשתתפים להתכתבויות בין דוד בן-גוריון לבין ילדי ישראל. נכיר מה עניין את הילדים של אז לשאול את ראש הממשלה שלהם, ונסה להבין מה מעניין את משתתפי הסדנה ומה הם רוצים לשאול את נבחרי הציבור שלנו היום, בישראל של 2021.

קהל יעד: ד-ז', בהתאמה | **משך הפעילות:** שעה

3

סדנת מגילת העצמאות - צעירים ★ #זהות ישראלית #אחריות אישית #חשיבה ביקורתית

מגילת העצמאות היא המסמך המכונן של מדינת ישראל שהוקראה במעמד הכרזת המדינה, בה' באייר תש"ח, על-ידי דוד בן-גוריון. בסדנא יערכו התלמידים היכרות עם מגילת העצמאות תוך בירור מידת הגשמת הערכים והיעדים המופיעים במגילה. לאחר בדיקה ודיון בערכי ותכני מגילת העצמאות ייצרו המשתתפים את המגילה הכיתתית 1/או האישית שלהם - תוך התייחסות ושיח בין ערכי היסוד במגילת העצמאות לחזונית היום-יום של משתתפי הסדנה.

קהל יעד: ד-ט', בהתאמה | **משך הפעילות:** שעה

4

איזה בן גוריון אני- דילמות הנהגה #מנהיגות #חשיבה וחוסן חברתי #בטחון #חלוציות #יהדות

בן גוריון לא נולד ראש הממשלה הראשון של מדינת ישראל, הוא עבר דרך צמתים רבים בחייו בו צריך לקבל החלטות והכרעות אשר מובילות את דרכו כמנהיג לעם. דרך הכרות עם אספקטים שונים במנהיגותו של בן גוריון במשחק "בחן את עצמך" התלמידים נחשפים להחלטות השונות שמלוות את בן גוריון ומביעים את דעתם ועמדתם, כך גם התלמידים מחדדים את דרך קבלת החלטות של עצמם.

קהל יעד: ז-ט' | **משך הסדנה:** שעה



5

סדנת מגילת העצמאות - בוגרים
 #דמוקרטיה #הסכמה בין מחלוקות #ערכים ומסורות של העם היהודי
 #שוויון #רב תרבותיות

את הניסוח האחרון של מגילת העצמאות ניסח בן גוריון כמה שעות לפני הכרזת העצמאות, למה לקח כל כך הרבה זמן להסכים על מסמך המתאר את עצמאותה של מדינת ישראל, תפקידה והלך רוחה, ובכלל, האם היא עדיין רלוונטית להיום? בסדנא התלמידים יכירו את מגילת העצמאות וישאלו האם ההכרה במסמך זה מגביר את היכולת של החברה ליצור הסכמה על איך לחיות במדינה. דרך עבודה בקבוצות התלמידים ינסו לתת פתרונות לסוגיות בחברה הישראלית דרך ערכי מגילת העצמאות.

קהל יעד: ט"יב' | **משך הסדנה:** שעה

6

סדנת איך מקימים מדינה? – בוגרים
 #מנהיגות #אחריות #ציונות #ממלכתיות #אומץ

אז מה נחוץ על מנת להקים מדינה? כיצד ההחלטות שקיבל בן-גוריון בשנותיה הראשון של מדינת ישראל משפיעות על אופייה כיום? התלמידים נחשפים לדילמות אמיתיות שהיה צריך לקבל עליהם החלטה בהקמת מדינת ישראל, דרך דיון על האופציות השונות שניתנות לשיקול ניתן להבין את השלכות אפשריות השונות.

קהל יעד: ט"יב' | **משך הסדנה:** שעה

7

ערכים בקבלת החלטות
 #הקשבה #ניהול מחלוקות #סולידריות חברתית #ממלכתיות

מה הם הערכים המובילים את מנהיגותו של בן גוריון וכיצד הם משפיעים על החברה הישראלית? בסדנא התלמידים יתנסו בעבודות חקר בקבוצות קטנות על ישראל בשנות ה-50 ויערכו דיון העוסק בשלוש הכרעות של בן גוריון.

קהל יעד: ט"יב' | **משך הסדנה:** שעה

8

כוחו של הנוער ★
 #מנהיגות #ממלכתיות #אחריות אישית #חשיבה ביקורתית

בסדנה זו נבחן מה גורם לאדם לקחת אחריות על סביבתו ולנסות ולשנות את פני החברה בה הוא חי. בין אם מדובר על בן-גוריון הנער בעיר הולדתו והקמת אגודת "עזרא" ללימוד עברית, ובין אם מדובר בבן-גוריון הבוגר שפעל למען הקמת מדינה ליהודים בארץ ישראל. התבוננות על מנהיגותו של האיש, מרכיביה ומאפייניה, תלמד אותנו על לקיחת אחריות מתוך רצון להוביל שינוי בעל השפעה גדולה. בתוך מציאות שלא תמיד מאפשרת לחלום רחוק בשל הדברים בחייהם שלא תלויים בנו.

קהל יעד: ט"יב', בהתאמה | **משך הסדנה:** שעה

9

בן גוריון הסטראטיפיט הראשון
 #מנהיגות #ממלכתיות #אקטיביזם

ישראל מכונה בשנים האחרונה ה"סטרט-אפ ניישן", לרגע עצרנו לבדוק האם המדינה עצמה היא סטארט-אפ בעצמה? האם בן-גוריון שהקים את המדינה היה סטארט-אפיסט?

אז מה הן התכונות המנהיגותיות של בן-גוריון שהובילו אותו בבניית המדינה? דרך בירור התכונות הנדרשות לאדם אשר רוצה ליצור דבר חדש ובחינה קבוצתית של מקרים בהם נאלץ בן-גוריון לקבל החלטות מנהיגותיות, נזקק את התכונות שהובילו את בן גוריון בעשייה שלו, נשאל על הרלוונטיות של רעיונותיו גם לימינו- והתלמידים ישאלו האם יש גם סטארט-אפ שהם חולמים עליו

קהל יעד: י"יב' | **משך הסדנה:** שעה



הכשרות מורים במנהיגות וממלכתיות

ניתן לקיים סדרת מפגשים : "על מנהיגות נוער"

הפעילות בנושא, כוללת מספר מפגשים:

1. הכרות עם בן-גוריון: האיש הפרטי והמנהיג הציוני. מערך של שעה וחצי בכיתה.
2. הכרות עם מורשתו של בן-גוריון בדגש על ציפיותיו מהנוער: סיור בבית בן-גוריון וסדנא מלווה.
3. מהי מנהיגות בן-גוריונית ומהם מאפייניה? סיור בעקבות מנהיגים בשדרת בן-גוריון וסדנא מלווה
4. תפקיד הנוער בחברה בימינו: מערך של שעה וחצי בכיתה.

*התהליך החינוכי בנוי באופן מודולרי ולכן אופן הפעלתו יקבע יחד עם בית הספר המזמין.

10 פעילות העשרה למורים בנושא ממלכתיות

#ממלכתיות #קבלת החלטות #חינוך לממלכתיות #מורה.מנהיג.מחנך

סדנה הבוחנת את המונח ממלכתיות דרך כוונתו של בן גוריון בטביעת המושג, דרך למידת עמיתים על בחינת המושג והרלוונטיות שלו לימיני נשאל איך מחנכים לממלכתיות?

קהל יעד: מורים ואנשי חינוך | משך הסדנה: שעה

.....

11 מורה, מנהיג, מחנך - סדנא למורים ומנהלי חינוך

#מנהיגות #ממלכתיות #רלוונטיות לימינו #אחריות אישית #העצמה

דוד בן-גוריון רואה חשיבות רבה לתפקידו החינוכי של המורה והמנהל החינוכי. במהלך הסדנה נלמד מהם היסודות והערכים בהם האמין בן-גוריון בתחום החינוך והמנהיגות, מתוכם נבנה בסיס לשיח על ערכים מניעים את המורה בתפקידו, נבין אלו כלים עומדים לרשות המורים כיום ונחשוב מה מניע את המורה לעשות את תפקידו על הצד הטוב ביותר ונגדיר את תפקיד המורה הממלכתי.

קהל יעד: מורים, מנהלי חינוך | משך הסדנה: שעה

נקודות חשובות שתקפות לכל הסיורים והסדנאות

- הסיורים מותאמים לכל גיל וקהל מבקרים
- הסיורים והסדנאות בתשלום
- יש לתאם מראש בכתובת education@bg-house.org
- בתיאום מראש ניתן לבצע התאמות נגישות בסיורים ובסדנאות





ערכות הפעלה - חויות אינטראקטיביות

72 שעות באייר

משחק אינטראקטיבי חויתי

משחק חינוכי חויתי, גרסה ממוחשבת ואינטראקטיבית למשחקי הלוח המוכרים והאהובים. באמצעות המשחק ייחוו המשתתפים את הרגעים הדרמטיים שלפני ההכרזה על קום המדינה, יכירו את הרקע ההיסטורי המורכב ויעריכו את התעוזה של המעורבים בתהליך ההכרזה.

מטרת המשחק היא לצבור כמה שיותר נקודות על ידי צפייה בקטעי וידאו, כותרות עיתונים וסרטונים תקופתיים ופתרון שאלות מסוגים שונים.

כל קבוצה בתורה מטילה קובייה וירטואלית, צועדת לאורך הלוח על גבי המסך, ובכל משבצת מקבלת משימה / שאלה / הפתעה אותה עליה לפתור ולצבור נקודות. קבוצה שצוברת את מירב הנקודות בסוף המשחק מנצחת.

בסיום המשחק יערך דיון בנושאים שעלו במהלכו.

אנו מכריזים בזאת ערכה להכרת מגילת העצמאות

מגילת העצמאות הינה המסמך המכונן של מדינת ישראל, אותה קרא דוד בן-גוריון בטקס הכרזת המדינה שהתקיים ביום שישי, ה' באייר תש"ח, 14 במאי 1948, בשעה 16:00, 8 שעות לפני סיום המנדט הבריטי בארץ ישראל.

האירוע התקיים במוזיאון תל אביב הישן, שדרות רוטשילד 16, בתל אביב.

הערכה שלפניכם מזמנת היכרות עם מגילת העצמאות ותכניה והבנתה באופן חויתי ויצירתי.

בערכה קטעים נבחרים המייצגים רעיונות מרכזיים במגילת העצמאות, כאשר המשתתפים נדרשים לעצב כרזות או גלויות ברוח התקופה המותאמים לערכים או הרעיונות המרכזיים המוצגים בציטוטים הנבחרים. עיצוב הכרזות יעשה באמצעות דפי מדבקות המצורפים לערכה ומסודרים לפי הכותרות המתאימות. בסוף הפעילות יתקיים דיון הנוגע לרלוונטיות ולקשר האישי של המשתתפים למגילת העצמאות כיום.

הערכה מכילה:

- חוברת להדבקה ולעיין
- דפי מדבקות

נקודות חשובות שתקפות לשתי הערכות:

- הערכות להפעלה עצמית בבתי הספר.
- ניתן לקיים השתלמות ולימוד על הפעלת הערכות לפני העברתן.

.....

ניתן להתאים את כל התכניות לקבוצה המבקרת ולזמן הפעילות
המוקצב | באפשרותנו גם לבנות ימי עיון וסדנאות.

.....

שעות פתיחה:	בית בן-גוריון, שד' בן-גוריון 17,
ימים א', ג', ד', ה' 09:00-16:00	תל אביב יפו 6345417
יום ב' 09:00-19:00	טל. 03-5221010 פקס. 03-5247293
יום ו' 09:00-13:00	דוא"ל. info@bg-house.org
שבת 11:00-15:00	אתר. www.bg-house.org

חפשו אותנו בפייסבוק: "בית בן-גוריון בתל אביב"

.....